

ANTIDISKRIMINERINGSBYRÅN
STOCKHOLM NORR

Lunchsamtal mellan
Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Norr
&
Forum för föräldrar till afrosvenska barn,
2025-03-25

Vad är diskriminering & hur skyddas jag?

Dagens lunchpass

- ▶ Vilka är vi?
- ▶ Vad är diskriminering?
- ▶ Diskrimineringsgrunderna
- ▶ Statistik
- ▶ Former av diskriminering
- ▶ Tips vid diskriminering
- ▶ Anmälan
- ▶ Upprättelse vid diskriminering

Antidiskrimineringsbyrå Stockholm Norr

Vår verksamhet:

- ▶ Kostnadsfri juridisk rådgivning
- ▶ Information och utbildning
- ▶ Opinionsbildning mot diskriminering
- ▶ Tystnadslöfte

Diskrimineringslagens två delar

Förbud: skydd mot diskriminering och trakasserier

Påbud: förebyggande och främjande. Aktiva åtgärder.

När är det diskriminering enligt lag?

- **Missgynnande:** ett negativt beslut, bemötande eller liknande
- **Jämförbar situation:** behandlats sämre än någon annan i en jämförbar situation
- **Orsakssamband:** samband med någon diskrimineringsgrund

För vem gäller lagen?

- Individens skydd, inte individer emellan.
- Juridiska personer (företag t ex) skyddas ej.
- Skyldig blir inte en individ utan en skola, företag etc.

Checkfrågor: är det diskriminering?

1. Hade den orättvisa behandlingen en koppling till någon diskrimineringsgrund?
2. Blev du orättvist behandlad på en plats som skyddas av diskrimineringslagen?
Exempelvis: Arbetslivet, skolan, vården, restaurang, butik, bostadsmarknaden
3. Behandlades du orättvist av den med makt att bestämma på platsen?
Eller fick du inte hjälp av den med makt när du blev orättvist behandlad?

Sju diskrimineringsgrunder

- ▶ Kön
- ▶ Könsidentitet och uttryck
- ▶ Sexuell läggning
- ▶ Etnisk tillhörighet
- ▶ Religion eller annan trosuppfattning
- ▶ Funktionsnedsättningar
- ▶ Ålder

Fördjupning: etnisk tillhörighet

- ▶ Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- ▶ Exempel: amerikan, kurd, sverigefinne, same, svart, vit
- ▶ Begreppet etnicitet rymmer även språk, kulturella yttringar etc.
- ▶ Förmodad etniskt eller nationellt ursprung

- ▶ Exempel: löneskillnader, blir inte kallad på anställningsintervju, blir bevakad i affär, får glåpord i skolan av lärare eller andra elever, skämtas om i matsalen, svårare att avancera på arbetsplatsen.

Statistik – Etnicitet

Diskrimineringsombudsmannen

- ▶ Ca 33 % av inkomna ärenden 2023 handlade om etnisk tillhörighet.
- ▶ Av de anmälningar om diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet i skolan som kom in till DO 2020–2023 handlar över 20 % om diskriminering av afrosvenska elever

ADB Stockholm Norr

- ▶ Ca 25% av inkomna ärenden under 2024 handlade om etnisk tillhörighet.
- ▶ Den näst vanligaste grunden i våra anmälningar.

Stort mörkertal – de flesta anmäler inte.

6 former av diskriminering

- ▶ Direkt diskriminering
- ▶ Indirekt diskriminering
- ▶ Bristande tillgänglighet
- ▶ Trakasserier
- ▶ Sexuella trakasserier
- ▶ Instruktioner att diskriminera

Utredningskyldighet & förbud mot repressalier

- ▶ Utrednings & åtgärdsskyldighet vid kännedom om trakasserier/sexuella trakasserier
- ▶ I diskrimineringslagen ingår ett grundläggande skydd för att se till att personer som anmäler eller påtalar diskriminering, inte bestraffas.

Ex. Sämre betyg, berätta för alla, få sämre uppgifter

Tips om du blir diskriminerad

Om möjligt:

- ▶ Skriv upp vad som har hänt (dokumentera)
- ▶ Tag med en kollega/vän om du tror att det ska hända något (så du har ett vittne)
- ▶ Om det har hänt något fråga om någon kan vara vittne till det som har hänt
- ▶ Skriv mail till den som har utsatt dig, då har du bevis på att du har påtalat det
- ▶ Kontakta oss, Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Norr, vi hjälper dig helt gratis och tittar på om det är diskriminering enligt lag, då kan vi hjälpa och stödja dig med ditt ärende.

Fakta:

- ▶ www.kollpalagen.se
- ▶ www.rattpariktigt.se
- ▶ www.do.se

Vart kan jag vända mig om jag har utsatts?

Diskriminering?

- Diskrimineringsombudsmannen
- Antidiskrimineringsbyrå
- Fackförbund
- Privat juridiskt ombud

Brott?

- Polis

Att anmäla diskriminering i skolan

SKOLAN:

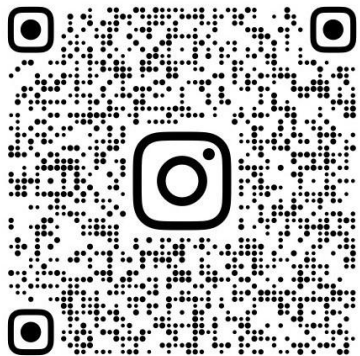
1. Tala först med läraren
2. Kontakta rektor
3. Huvudmannen (Om rektorn inte lyssnar ska du vända dig till skolans huvudman). Huvudman är: kommunen för kommunala skolor & skolans styrelse för fristående skolor.
4. Tillsynsmyndighet eller ADB (Får du inget stöd eller hjälp från huvudman? Anmäl till DO, skolinspektionen). Du kan även få gratis stöttning från en ADB.

Upprättelse vid diskriminering

- ▶ Domstolsprocess
- ▶ Tillsyn av DO
- ▶ Frivillig överenskommelse; förlikning
- ▶ Rekommendation av ADB
- ▶ Lokala lösningar (ursäkt, utbildning, anpassning)
- ▶ En bestämmelse eller ett avtal kan ogiltigförklaras

STORT TACK FÖR IDAG!

ANTIDISKRIMINERINGSBYRÅN
STOCKHOLM NORR

Följ oss gärna på instagram!

[instagram.com/antidiskrimineringsbyran](https://www.instagram.com/antidiskrimineringsbyran)

@ANTIDISKRIMINERINGSBYRAN

072-0835424 | kontakt@antidiskrimineringstockholm.se

sensus